

Skolēna kods _____

Veiksmi darbā!

33. latviešu valodas olimpiādes darbs
7. – 8. klašu skolēniem
skolās, kas īsteno mazākumtautību izglītības programmu
un kurās latviešu valodu mācās kā valsts valodu

1. uzdevums. Saliec nepieciešamās pieturzīmes!

1. Siguldā diplomēts dzintara apstrādes meistars Harijs Jākobsons aicina apmeklēt dzintara darbnīcu lai iepazītu dzintara apstrādes procesu.
2. Dzintara trūkuma dēļ Latvijā to apstrādā vairs tikai daži meistari no kuriem tikai retais ir gatavs par savu darbu stāstīt tūristiem.
3. Meistars jums parādīs dzintara rotu tapšanas procesu atklājot dzintara maģisko dabu.
4. Dzintara darbnīcas apmeklējums ir bez maksas bet tas iepriekš jāaskaņo pa tālruni.
5. Darbnīcā var apskatīt pataustīt un arī iegādāties suvenīrus un unikālas dzintara rotaslietas kas patīkami atšķiras no masu produkcijas.

Iegūti _____ punkti no 5

2.uzdevums. Ieraksti atbilstošu saistītāvjārdū!

Kas ir maizes pelējums un kā tas rodas?

Maizes pelējums ir sēne, 1. _____ sporas atrodas gaisā. Maizē pēc cepšanas to nav, 2. _____ karstajā temperatūrā pelējuma sporas iet bojā. Tās rodas un vairojas laikā, 3. _____ maize tiek dzesēta, iepakota un uzglabāta. Pelējuma veidošanos ietekmē mitrums 4. _____ siltums. Rudzu maizē pelējums rodas lēnāk, 5. _____, pateicoties ieraugam, tajā ir skābāka vide. Arī nesagriezta maize pelē lēnāk, 6. _____ garozā ir zemāks mitruma daudzums nekā maizes mīkstumā. 7. _____ laiks ir silts un mitrs, gaisā ir lielāka pelējuma sporu koncentrācija un maize sapelē ātrāk. 8. _____ paildzinātu maizes realizācijas laiku, maizes ražotājs mēdz pievienot konservantus.

9. _____ cilvēka acs saskata pelējumu kaut tikai uz vienas maizes šķēles, tas būs visā maizes kukulītī, un vienīgais risinājums ir šo maizi izmest. Cilvēka veselībai pelējumi ir kaitīgi, 10. _____ tie satur mikotoksīnus.

Ideālie uzglabāšanas apstākļi 11. _____ rudzu, 12. _____ kviešu maizei ir vienādi – istabas temperatūrā, vēlams, maizes kastē 13. _____ plauktā, atstājot to iepakojuma maisiņā. Ja maize ir iegādāta vairāk un ir zināms, 14. _____ to nespēs apēst pirms uz maizes iepakojuma norādītā realizācijas laika beigām, to var ielikt ledusskapī vai pat sasaldēt, 15. _____ tad tā, īpaši kviešu maize, zaudēs savas garšas un smaržas īpašības.

Iegūti _____ punkti no 15

LVSA

Valsts izglītības satura centrs

3.uzdevums. Izlasi tekstu un teikumus zem tā!

Ideja Rīgā ierīkot zooloģisko dārzu pieder Rīgas dārzu direkcijas vadītājam Georgam Kūfaltam. Viņš ir viens no Ķeizarmeža (tagadējā Mežaparka) projektētājiem, un jau 20. gadsimta sākumā bija iecerējis parkā ierīkot arī zoodārzu. Detalizētajā zoodārza plānā līdzās dzīvnieku nožogojumiem, celiņiem un apstādījumiem bija ielānāti arī dīķi un ūdenskritumu kaskāde. Tolaik valsts šāda veida projektiem līdzekļus nepiešķīra. 1._____ Arī šī reize nebija izņēmums.

Sākumā tika nodibināta zooloģiskā dārza būvniecības biedrība. 2._____ Savukārt avīzēs tika publicēti aicinājumi atbalstīt šo nozīmīgo ieceri. Topošā zooloģiskā dārza reklāmas kampaņā vienlīdz aktīvi piedalījās gan vācu, gan krievu, gan latviešu valodā rakstošie izdevumi. Un rīdzinieku atsaucība bija liela. Naudu zooloģiskā dārza izveidei ziedoja gan turīgie, gan ne tik pārtikušie pilsētnieki. 3._____ Piemēram, lāču māja tapa par dzērienu rūpnīcas direktora Baha ziedoto naudu, plēsīgo putnu mītne tika uzbūvēta par rūpnīka Guseva līdzekļiem, bet lūšu krātiņa izveidi apmaksāja akmeņkalis Radziņš.

Ilgas diskusijas risinājās par to, pēc kādiem principiem izvēlēties dzīvniekus. 4._____ Citi uzskatīja, ka zooloģiskajā dārzā jābūt arī eksotiskiem dzīvniekiem. Beidzot izdevās vienoties par otro variantu, un pirmajā tūristu ceļvedī zooloģiskā dārza plānā bija attēloti nožogojumi aptuveni 30 dzīvnieku sugām, starp kurām bija arī lauvas, pērtiķi, ziloņi un kamieļi.

Dzīvnieki tika iegādāti un zooloģiskajā dārzā nogādāti dažādos veidos. 5._____ Dāvana no Krievijas cara – divi sumbri – tika atgādāta pa dzelzceļu. Lai cik dīvaini tas šodien nešķistu, arī mežacūkas nebija vietējās, bet atceļojušas no Turkestānas Vidusāzijā. 6._____ 1913. gada zoodārza ceļvedī bija lasāms: „Lietuvā mežacūkas sastopamas purvainos mežos un no turienes dažkārt iemaldās arī Kurzemē.” Steps vilki bija atvesti no kādreizējiem Besarābijas reģioniem, bet meža vilki – no Vitebskas guberņas. Ceļvedis vēstīja, ka agrākos laikos vilki Baltijas reģionā bijuši ļoti lielā skaitā un nodarījuši daudz posta. 7._____ Par zoodārza pirmo zinātnisko vadītāju kļuva Rīgā pazīstamais dabas pētnieks, ornitologs Ferdinands Štolls. Viņš dzīvniekus iemūžināja fotogrāfijās un deva tiem vārdus. Vēl šodien zem vecajiem fotouzņēmumiem var lasīt tādus parakstus kā „Kolosālais Andrijuša”, „Lauva Paša” vai „Lauvene Princese”.

1912. gada pavasarī Rīgas zooloģiskais dārzs tika atvērts apmeklētājiem. 8._____ Taču drīz vien avīzes rakstīja par dažiem zoodārza apmeklētājiem, kas pamanīti ņirgājamies par „mūsu mazākajiem brāļiem”. Tāpēc zooloģiskā dārza administrācija nolēma, ka ir jāprasa ieejas maksa, „lai atsijātu visādus salašņus”. Biļešu cena bērniem līdz 15 gadu vecumam tika noteikta 10 kapeikas, bet pieaugušajiem – 25 kapeikas. Skolēni, apmeklējot zoodārzu kopā ar klasi, maksāja tikai piecas kapeikas. 9._____ Apmeklētājiem, kas vēlējās nobildēt dzīvniekus, tika prasīta tam laikam ievērojama naudas summa – vesels rublis. Toties atļauja darbojās visu gadu!

Par Rīgas zoodārza vizītkarti kļuva jūgendstilā būvētie ieejas vārti. 10._____ Vārtu autors ir Hermanis Zeiberlihs, kurš projektējis arī lielāko daļu pārējo ēku.

1913. gada janvārī nodega viena no labākajām ēkām – pērtiķu māja. 11._____ Un ziemā tur izmitināja arī citus silto zemju dzīvniekus. Par laimi, vismaz paši pērtiķi ugunsnelaimē necieta. Zoodārza darbinieki viņus no degošās ēkas nogādāja uz restorānu, kas atradās dārza teritorijā. 12._____

Arī restorāns bija viena no zoodārza vizītkartēm. 13._____ Restorānā viesus priecēja orķestris, bet galvenais apskates objekts te bija runājošs papagailis, kas pie ieejas sagaidīja apmeklētājus. Kad tas bijis labā noskaņojumā, vienmēr viesiem pateicis: „Sveicināti!” Restorāns darbojās līdz pat 1940. gadam, bet ēkas saglabājušās vēl mūsdienās.

(Pēc Iļjas Dimenšteina.)

LVSA

Valsts izglītības satura centrs

Atrodi teksta saturam atbilstošo teikumu un zem katra cipara ieraksti atbilstošā teikuma burtu!

- A** Tur visu nakti primātus dzirdēja ar siltu tēju.
- B** Tajā darbojās pazīstami un godājami rīdzinieki – rūpnieki, baņķieri un domes deputāti.
- C** Sākotnēji apmeklējums bija bez maksas.
- D** Vieni aicināja aprobežoties tikai ar tām dzīvnieku sugām, kādas sastopamas Krievijas impērijas teritorijā.
- E** Tas novedis pie tā, ka par viņu iznīcināšanu piesolītas pat prēmijas.
- F** Cilvēki turp brauca pat no pilsētas centra, jo tā bija pilsētā vienīgā šāda veida iestāde, kas bija atvērta visu nakti.
- G** Tāpēc to finansēšanai tika vākti pilsētas iedzīvotāju ziedojumi.
- H** Korejas ērgli atveda un uzdāvināja tālbraucējs kapteinis Janovskis.
- I** Tie ir saglabājušies līdz pat mūsdienām.
- J** Tolaik tās mūsu reģionā nemaz tik bieži nebija sastopamas.
- K** Maksa par fotografēšanu arī nebūt nav mūsdienu kapitālisma izgudrojums.
- L** Gandrīz katram nožogojumam bija savs sponsors.
- M** Tolaik tā bija vienīgā apkurināmā dzīvnieku mītne.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.

4.uzdevums. Uzraksti pārspriedumu *Mana sapņu profesija!* (Apjoms 130 – 150 vārdi)

Uzraksti,

- kura profesija tevi interesē un kāpēc;
- kādas rakstura īpašības un prasmes nepieciešamas šīs profesijas pārstāvim un kāpēc;
- kāpēc, tavuprāt, šī profesija ir tev piemērota;
- ko tu vēlētos paveikt savā profesionālajā karjerā!

Ievēro pārsprieduma rakstīšanas nosacījumus!

Plānam, uzmetumam

